

“หอมเลน้อย” ข้าวเจ้าหอมนุ่มพันธุ์ใหม่ ปรับตัวได้ดีต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สู่การฟื้นฟูวัฒนธรรมวิถีการทำนาปริมเล เพื่อความมั่นคงและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตร

“หอมเลน้อย (Hom Lay Noi)” เป็นข้าวเจ้าหอม ไม่ไวต่อช่วงแสง ทนน้ำท่วมฉับพลัน ต้านทานโรคขอบใบแห้งและเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ปรับตัวได้ดีต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะนาลุ่มภาคใต้ที่มีวิถีการทำนาปริมเล สนับสนุนการฟื้นและสืบสานวัฒนธรรมการทำนาของคนใต้ เป็นการบูรณาการงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่สนับสนุนการขับเคลื่อน BCG สาขาเกษตร โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) สถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) ร่วมกับ กรมการข้าว และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)

น.สพ. ยุคล ลิ้มแหลมทอง ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG สาขาเกษตร กล่าวว่า คณะกรรมการขับเคลื่อน BCG สาขาเกษตร ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คัดเลือกพื้นที่นำร่องใน 5 จังหวัด ได้แก่ จ.ราชบุรี จ.ลำปาง จ.ขอนแก่น จ.จันทบุรี และ จ.พัทลุง เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาโดยใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ในลักษณะของการบูรณาการเชิงพื้นที่ (Area based) ด้วยความร่วมมือ Public-Private-People-Professional partnership (4P) ระหว่างกลุ่มเกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาในพื้นที่ พื้นที่ จ.พัทลุง เป็นแหล่งผลิตข้าวของภาคใต้ และข้าวสังข์หยด เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของจังหวัด ตลอดจนมีพื้นที่พิเศษ วิถีทางการเกษตรข้าวปริมเล มรดกภูมิปัญญาทางการทำนาของชุมชนที่สามารถผลักดันให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์สำคัญของจังหวัด การนำ "BCG Model" ที่มีการบูรณาการตลอดห่วงโซ่มาขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน จะทำให้เกิดรายได้จากการผลิต การแปรรูป และการใช้วัสดุที่เหลือเพื่อพัฒนาสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นในเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งการท่องเที่ยวของจังหวัดในอนาคต

ดร.วรรณพ วิเศษสงวน ผู้อำนวยการไบโอเทค กล่าวว่า ไบโอเทค สวทช. เป็นศูนย์วิจัยและพัฒนาที่สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ (Excellence) ด้านเทคโนโลยีชีวภาพของประเทศ และมีทีมวิจัยนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีชีวภาพพืชและการเกษตรแบบแม่นยำ ที่เป็นเลิศทางด้านนวัตกรรมปรับปรุงพันธุ์พืชสมัยใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีด้าน DNA Markers Assisted Breeding ที่สามารถออกแบบพันธุ์พืชตามความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ ทั้งในเชิงพาณิชย์ และสาธารณะประโยชน์ เพื่อให้เกิดผลกระทบสูง (Impact) ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม สร้างความเข้มแข็งจากภายในชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน พันธุ์ข้าวเจ้า “หอมเลน้อย” เป็นอีกหนึ่งผลงานวิจัยของไบโอเทค สวทช. ที่สามารถทำให้เกิดประโยชน์กับสังคม ชุมชน และเศรษฐกิจฐานรากของภาคใต้

ดร.ธีรยุทธ ตูจันดา รักษาการรองผู้อำนวยการ ด้านวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพเกษตร และหัวหน้าทีมวิจัยปรับปรุงพันธุ์ข้าวของไบโอเทค กล่าวว่า ไบโอเทค สวทช. มีการส่งเสริมการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีด้าน DNA Markers Assisted Breeding ให้กับหน่วยงานในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยนวัตกรรมการปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยในปี 2556 ทีมวิจัยนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีชีวภาพพืชและการเกษตรแบบแม่นยำ ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ดำเนินโครงการความร่วมมือการพัฒนาสายพันธุ์ข้าวนาชลประทานให้ทนต่อน้ำท่วมฉับพลัน ด้านทานโรคขอบใบแห้ง และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โดยใช้เครื่องหมายโมเลกุลในการคัดเลือก ร่วมกับกรมการข้าว โดยมี **ดร.วัชรวิรรณ แจ่มบุญศรี** นักวิจัยไบโอเทค เป็นหนึ่งในทีมวิจัยปรับปรุงพันธุ์ข้าว ได้พัฒนาพันธุ์ข้าวหอม ไม้ไผ่ต่อช่วงแสง ผลผลิตสูง สายพันธุ์ใหม่ที่มีความสามารถในการปรับตัวได้ดีในสภาพการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยใช้ข้าวพันธุ์ปทุมธานี 1 เป็นฐานพันธุ์กรรม คัดเลือกสายพันธุ์จนได้ต้นแบบสายพันธุ์ข้าวระดับห้องปฏิบัติการ ที่เป็นข้าวเจ้าหอม พันธุ์นุ่ม ไม้ไผ่ต่อช่วงแสง ทนน้ำท่วมฉับพลัน ด้านทานโรคขอบใบแห้ง และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล จากนั้นได้รับทุนวิจัยต่อยอดจาก สวทช. เพื่อปลูกประเมินลักษณะทางการเกษตรและทดสอบผลผลิตในสถานีและแปลงเกษตรกรในจังหวัดต่างๆ จนได้พันธุ์ข้าว “หอมเลน้อย” ที่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 800-900 กิโลกรัม/ไร่ มีความเสถียรทั้งผลผลิตและคุณภาพ อยู่ระหว่างการยื่นขอจดทะเบียนพันธุ์พืชตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

ด้าน **ดร.มิชัย เชียงหลิว นักวิจัยไบโอเทค ผู้เชี่ยวชาญด้านการปรับปรุงพันธุ์ข้าวทนน้ำท่วม ทนเค็ม และให้ผลผลิตสูง** ให้ข้อมูลต่อไปว่า ได้รับโจทย์งานวิจัยจาก **ดร.กัญญณัช ศิริธัญญา** อดีตผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักวิจัยจากสถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) ถึงปัญหาวิธีการปลูกข้าวนาปรัง เนื่องจากเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้พื้นที่การปลูกข้าวลดลงอย่างมาก ทีมวิจัยฯ เล็งเห็นความสำคัญในการฟื้นฟูวัฒนธรรมวิธีการทำนาปรัง โดยเริ่มนำสายพันธุ์ข้าวที่ปรับตัวได้ดีในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทนน้ำท่วมฉับพลัน และมีคุณสมบัติการหุงต้มที่ดี ไปทดลองปลูกในพื้นที่ จ.สงขลา และ จ.พัทลุง ตั้งแต่ปี 2563 – ปัจจุบัน พบว่าข้าวพันธุ์ “หอมเลน้อย” มีความสูง 120 เซนติเมตร ลำต้นแข็งแรงสามารถปรับตัวได้ดีในสภาพนาปรังที่มีคลื่น โดยเฉพาะพื้นที่ทะเลสาบสงขลา นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจุบันชุมชนและเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกข้าวพันธุ์ กข55 ซึ่งเป็นข้าวพื้นแข็ง แต่ผู้บริโภคในภาคใต้ให้ความสนใจบริโภคข้าวหอมนุ่มเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้น ข้าว “หอมเลน้อย” ถือเป็นทางเลือกใหม่ของเกษตรกรชาวภาคใต้ที่สนใจผลิตข้าวหอมคุณภาพดี โดย ทีมวิจัยฯ ยังได้ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และหน่วยงานกรมชลประทาน วางแผนบูรณาการยกระดับการผลิตข้าวในพื้นที่ภาคใต้บนวิถีความมั่นคงทางอาหาร ด้วย "BCG Model" ก่อให้เกิดรายได้ทั้งด้านการผลิต การเพิ่มมูลค่า และการท่องเที่ยวของจังหวัด ซึ่งในโอกาสนี้ได้จัดงานเสวนา “งานวิจัยข้าวนาเลสู่การฟื้นฟูวัฒนธรรมการผลิตข้าววิถีภาคใต้” โดยมีหน่วยงานและเกษตรกรในท้องถิ่นเข้าร่วม

PRESS RELEASE

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
113 อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย
ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120

BIOTEC¹¹
a member of **NSTDA**

มากมาย เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพัทลุง ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง สำนักงานพาณิชย์จังหวัดพัทลุง สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพัทลุง เป็นต้น

คุณसानันต์ รักษาดำ ประธานกลุ่มปลูกข้าวริมเล บ้านปากประ กล่าวว่า ทางชุมชนมีวัฒนธรรมการปลูกข้าวริมเล เป็นการใช้ประโยชน์พื้นที่ริมทะเลสาบในช่วงหมดฤดูฝน โดยเริ่มปลูกข้าวต้นเดือนมิถุนายนซึ่งน้ำในทะเลสาบลดระดับ แล้วเก็บเกี่ยวช่วงปลายเดือนกันยายนของทุกปี พันธุ์ข้าวที่เจริญเติบโตในบริเวณนี้ต้องสามารถยืนต้นสู้กับกระแสน้ำของทะเลสาบได้ ผลผลิตข้าวที่ได้เป็นผลิตภัณฑ์อินทรีย์อย่างแท้จริงเนื่องจากการไม่มีการใส่ปุ๋ยระหว่างการปลูก การทำนาใช้เพียงเมล็ดพันธุ์และแรงงานเท่านั้น วิธีการปลูกข้าวริมเลเริ่มจางหายไปตามรุ่นอายุของเกษตรกร ปัจจุบันชุมชนได้เริ่มรื้อฟื้นวัฒนธรรมการปลูกข้าวริมเลให้ฟื้นกลับมาใหม่ ข้าวที่ออกดอกบริเวณริมทะเลสาบถือเป็นภาพที่สวยงามดึงดูดผู้คนให้เข้ามาเยือน ก่อให้เกิดวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรที่มีทั้งการทำกรประมง การเกษตร ถือเป็นอีกหนึ่งวิธีการเกษตรปักษ์ใต้

“ข้าวหอมเล็กน้อยจึงเป็นทางเลือกใหม่ที่คาดหวังว่าจะช่วยฟื้นฟูวัฒนธรรมการผลิตข้าวปักษ์ใต้ ยกระดับความมั่นคงทางอาหาร สร้างเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

24 กันยายน 2565 อ.เมือง จ.พัทลุง

////////////////////